

Zdrowych, radosnych świąt Wielkiej Nocy,
suto zastawionych stołów, dużo wody w poniedziałek,
bogatego zajęcia i jak najmielszych spotkań
w gronie przyjaciół i rodziny życzy

Zarząd Demeter-PL

Szanowni Państwo drodzy czytelnicy!

Witamy po krótkiej przerwie, na łamach naszego Biuletynu. Trafi on do wielu gospodarstw ekologicznych i biodynamicznych rozrzuconych po kraju, a także do Ośrodków Doradztwa Rolniczego, doradców biodynamicznych, współpracujących Urzędów Marszałkowskich, Szkół Rolniczych, Akademii Rolniczych, sympatyków w kraju i za granicą oraz zaprzyjaźnionych organizacji pozarządowych. Uważamy, że wymiana informacji staje się w dzisiejszym świecie drogim produktem. Biuletyn powstał przecież z myślą o Waszych potrzebach, dlatego liczymy na Państwa wskazówki i sugestie, tak, by każdy na tych stronach mógł znaleźć dokładnie to, czego szuka. Można być zatem zadowolonym obustronnie. Już wkrótce spotkamy się w większym gronie na Walnym Zebraniu Członków.

Z uwagi na ogólnopolski zasięg naszej organizacji, staramy się przy każdej okazji poznawać nasze gospodarstwa biodynamiczne rozsiane po całej Polsce. Tym razem będzie to gospodarstwo w województwie lubuskim, gdzie odbędzie się nasz kolejny Zjazd. Szczegółowe dane dotyczące miejsca i terminu spotkania, znajdziecie Państwo w Zaproszeniu załączonym do Biuletynu.

W Biuletynie, odnajdziecie Państwo informacje o ważniejszych zdarzeniach roku 2007 i tego co nas czeka w roku 2008. Borykamy się z różnymi problemami czasowymi, jako, że dla każdego z nas jest to praca społeczna. Nie mniej jednak, staramy się aktywnie uczestniczyć w życiu stowarzyszenia i realizować wytyczone cele statutowe.

Utworzyliśmy stronę internetową: www.demeter.org.pl z której można ściągnąć statut, standardy produkcji biodynamicznej, informacje z odbytych szkoleń i inne, a w „okienku – aktualizacja”, można znaleźć najświeższe informacje i terminy spotkań.

Zarząd Demeter - Polska

Życzymy miłej lektury!
Do spotkania na marcowym Zjeździe Walnym!

ZAPROSZENIE NA WALNY ZJAZD CZŁONKÓW

Zarząd Stowarzyszenia Demeter-Polska, zaprasza na Walny Zjazd Sprawozdawczy Członków, który odbędzie się, w dniu 28 marca (piątek) o godz. 10.30 w pierwszym terminie a w przypadku braku quorum, o godz. 11.00 w drugim terminie.

Miejsce zebrania:

Gospodarstwo ekologiczne P. Marek Cisło - Folwark Helena
Dziubielewo 1, 66-340 Przytoczna / woj. lubuskie – trasa Międzychód - Skwierzyna/
tel. 609 09 65 3 , lub 095 749 32 91 w.31, e-mail; poczta@folwarkhelena.pl
Dojazd do gospodarstwa znajduje się na stronie internetowej gospodarstwa: www.folwarkhelena.pl

Proponowany porządek zebrania;

Otwarcie Walnego Zebrania Członków, wybór protokolanta

1. Przedstawienie i przyjęcie porządku obrad
2. Przyjęcie nowych członków, ustalenie ważności zebrania
3. Powołanie Komisji Skrutacyjnej oraz Uchwał i Wniosków
4. Sprawozdanie Zarządu z działalności merytorycznej i finansowej Stowarzyszenia Demeter-Polska za 2007 rok
5. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej
6. Przyjęcie Sprawozdania merytorycznego i Finansowego przez Walny Zjazd
7. Głosowanie nad udzieleniem absolutorium dla Zarządu

Przerwa obiadowa 13.00-14.00

8. Dalsze obrady przy udziale prawnika – dotyczą zmiany statusu Stowarzyszenia na Stowarzyszenie Pożytku Publicznego: /głosowanie nad stosownymi zapisami związanymi z wymaganiami Sądu Rejestrowego, przyjęcie uchwał/
9. Certyfikacja 2007/2008
10. Plan działalności merytorycznej i finansowej na rok 2008.
11. Rozpatrzenie i podjęcie uchwał oraz wolne wnioski
12. Składki członkowskie
13. Utworzenie Grupy Producentów Rolnictwa Ekologicznego i Biodynamicznego- praca z zainteresowaną grupą rolników - prowadzenie przez prawnika, specjalizującego się w prawie rolnym.
14. Reklamy zaproszonych firm, dyskusja i wolne wnioski

W trakcie trwania Zjazdu, można zaopatrzyć się w kalendarze biodynamiczne „Dni siewu”, nasiona ekologiczne i wybrane nawozy dozwolone do stosowania w rolnictwie ekologicznym. Możliwość kontraktacji dyni, innych warzyw i ziemniaków z Firmą EKOPOLEX

Uwaga!

Zgodnie z paragrafem 21, pkt. 7 – proszę o dosyłanie wniosków i propozycji uchwał w formie pisemnej do dnia 25.03.2008 na adres mailowy: demeterpolska@vp.pl lub

Stowarzyszenie Demeter-Polska

ul. Browarna 19

64-920 Piła

Zarząd Demeter-Polska

DZIAŁALNOŚĆ STOWARZYSZENIA DEMETER-PL W ROKU 2007

13. 03. 2007 roku – Postanowieniem Sądu w Poznaniu, dokonano zmiany siedziby, adresu i organu nadzoru Stowarzyszenia Demeter-PL oraz zmian w statucie. Obecnie siedziba Stowarzyszenia znajduje się w Wielkopolsce : 64-920 Pila.

Biuro Stowarzyszenia, mieści się przy ulicy Browarnej 19, pokój 106

Nr Krajowego Rejestru Sądowego KRS 0000234299

NIP 554-266-09-88

REGON 340046591

Nr konta bankowego: 23 1500 1041 1210 4004 3427 0000

Skład Zarządu;

Prezes	Wiesława Juszkiewicz
Viceprezes	Jakub Ganten
Viceprezes	Roman Świątek
Sekretarz	Katarzyna Młynarczyk Kaczmarek
Skarbnik	Claus Wallefeld
Członek	Henryk Jasioneck

Komisja Rewizyjna:

Przewodnicząca	Barbara Szulc
Członek	Marek Januszkiewicz
Członek	Marek Szlenkier

Zarząd odbył w roku sprawozdawczym 6 posiedzeń. Miejscem spotkań były gospodarstwa ekologiczne i biodynamiczne w Polsce, np.: gospodarstwo p. Olejnickiej Anny w Dębach Szlacheckich (woj. wielkopolskie), p. Radomskich Moniki i Jacka, w Darzowicach na wyspie Wolin (woj. pomorskie), jak również w siedzibie Stowarzyszenia.

1. Realizowano obsługę prawną dokumentacji porejestrowej (aktualizacja NIP, REGON, BANK) na rzecz zmiany obecnego statusu stowarzyszenia, na status organizacji pożytku publicznego, zgodnie z uchwałą ostatniego zjazdu walnego członków.
2. Prof. dr hab. Józef Tyburski – Kierownik Katedry Systemów UWM z Olsztyna ukończył tłumaczenie z języka niemieckiego – aktualnych Norm Demeter International, które będą obowiązywały od lipca 2008 roku. Już wkrótce ukażą się na naszej stronie internetowej
3. Biuro naszego Stowarzyszenia, prowadzenie i aktualizacja strony internetowej – obsługiwane jest jednoosobowo, społecznie, przez prezesa

4. Wydaliśmy w bieżącym roku 2 kolejne biuletyny; nr 6/7. Treść tych biuletynów znajdziecie Państwo na naszej stronie internetowej; link Biuletyny.
5. Zorganizowaliśmy 2 tygodniowe wyjazdy szkoleniowe do Niemiec dla grupy ekoproducentów w zakresie sadownictwa (20 –25.04.2007); oraz przetwórstwa mleczarskiego i piekarnictwa (grudzień 2007).Dofinansowanie związane; część kosztów pozyskaliśmy z Wielkopolskiego Urzędu Marszałkowskiego, strona Niemiecka zorganizowała praktyczną stronę szkolenia a rolnicy dojechali na własny koszt. Każda z grup liczyła po 10 osób. Mamy już małe efekty w tym zakresie. Pani Beata Futyma uruchomiła przetwórstwo twardych żółtych serów, pan Marian Nowak poszerzył swój asortyment przetworów mleczarskich. Ich produkty można znaleźć w elitarnych sklepach Poznania (Plaza i Browar) oraz zakupić bezpośrednio w gospodarstwach czy na rynku lokalnym. Czekamy na dobry wiejski chleb od kolegi piekarza z woj. lubuskiego. Sadownicy zapoznali się z biodynamiczną produkcją owoców w gospodarstwach niemieckich oraz przetwórstwem owocowo-warzywnym w jednej z największych przetwórni ekologicznej na terenie Niemiec – Firma VELKEL.

Do tej firmy, nasi członkowie mogą sprzedawać corocznie swoje ekologiczne owoce. Droższa cena produktów z certyfikatem Demeter, skłania wielu gospodarzy ekologicznych do przestawienia gospodarstw na zgodność ze standardami D-I.

6. Przeprowadzono 3 Kursy „Praktyczne Sporządzanie Preparatów Biodynamicznych” (Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie –Oddział w Radomiu- 24/25.09.07 / woj. lubelskie /, Bartosze –miejsowość w woj. warmińsko-mazurskim, w gospodarstwie P. Wiesława Haraburdy – 27/28. 09 oraz w Krępku - gospodarstwo P. Romana Świątka - 30.09.07). Wiosną 2008 roku nastąpi odkopanie tych preparatów i rolnicy biorący udział w ich produkcji, rozdziela preparaty pomiędzy siebie i będą mogli je wykorzystać we własnych gospodarstwach.

W dwóch szkoleniach, brali udział wykładowcy z Niemiec; Dietrich Reines i Jakub Ganten. Przeszkolonych zostało 40 rolników i 18 doradców rolnych z Polski.

7. Zorganizowano 2 spotkania marketingowo-handlowe dla rolników, przetwórców

i handlowców : kwiecień i sierpień 2007. W spotkaniach wzięło udział 26 rolników, firmy handlowe z Polski i Niemiec, w tym największa firma przetwórstwa zbożowego kko Korn Nord, która wydała dla polskich producentów, Katalog Odmian Zbóż Jarych – zasługa naszego kolegi Andrzeja Stasiewicza - (dostępny na naszej stronie internetowej).

8. Zajęliśmy się także organizacją logistyczną kontroli i certyfikacji. Przygotowano niezbędną dokumentację dwujęzyczną , dla rolników i jednostki kontrolnej AGRO BIO TEST - dla certyfikacji 16 członków naszego Stowarzyszenia, którzy poddali się kontroli na zgodność z aktualnymi Normami Demeter –Intrnational. Według komunikatu z Darmstadt, gdzie mieści się centrum ceryfikacji Demeter –International, większość „nowych”, zaliczyła już 1 rok przestawiania a kontynuatorzy – otrzymali certyfikaty. Tym zagadnieniem zajmuje się sekretarz Zarządu, kol. Kasia Kaczmarek.
9. Nasi członkowie Zarządu uczestniczyli jak co roku, w Targach BIOFACH – Norymbergia 2007. Ważnym punktem było spotkanie z właścicielem Firmy Velkel w sprawie sprzedaży owoców.
10. Stale współpracujemy z Marszałkiem woj. wielkopolskiego, uczelniami rolniczymi w kraju, instytutami i organizacjami społecznymi w zakresie dalszego rozwoju i prowadzenia działalności statutowej.

Naszym nadrzędnym zadaniem na rok 2008 –jest uzyskanie statusu organizacji pożytku publicznego jak również osiągnięcie możliwych parametrów do uzyskania pozwolenia przez Demeter-International, do certyfikacji ekologicznych producentów przez naszą organizację w Polsce.

Informację przygotowała Wiesława Juskiewicz
Prezes Zarządu Demeter-Polska

Andreas Stasiewicz

Betzendorf, styczeń 2008

Współpraca z Öko-Korn-Nord

Drodzy odbiorcy w Polsce

Do tegorocznych zasiewów wiosennych prezentujemy Państwu nasz pierwszy polski katalog odmian zbóż jarych dla rolnictwa ekologicznego. Odpowiedni dobór odmian zbóż posiada w rolnictwie ekologicznym wyjątkowe znaczenie, wpływa on w znacznym stopniu na wydajność upraw ekologicznych. W tym katalogu znajdziecie Państwo opis i wskazówki dotyczące odmian zbóż szczególnie zalecanych przy uprawach ekologicznych.

Tym razem przekazujemy drukowaną i elektroniczną wersję katalogu odmian. Jako że ceny materiału siewnego są cały czas dosyć niestabilne, nie możemy podać konkretnej tabelki cenowej jak w poprzednim katalogu. Aktualne ceny będą ustalane indywidualnie, w zależności od daty zamówienia, wielkości partii i kosztów transportu.

Informacje dotyczące poszczególnych odmian są zgodne z „listą opisową odmian zbóż” Niemieckiego Urzędu Nasiennictwa. Opierają się one również na badaniach polowych z zakresu rolnictwa ekologicznego, z uwzględnieniem wieloletnich doświadczeń uprawowych w Niemczech. W Polsce należy uwzględnić ewentualne różnice klimatyczne, zbieramy dopiero pierwsze doświadczenia uprawowe w Polsce. W sensie odpowiedzialności prawnej nie udzielamy gwarancji za zgodność informacji w tym katalogu.

Proponowane przez nas Certyfikowane Ekologiczne Ziarno Siewne poddane zostało dodatkowym badaniom wykraczającym poza wymogi norm niemieckiego prawa o nasiennictwie (dotyczy to szczególnie zanieczyszczeń obcych, ogólnej czystości, siły kiełkowania). Testy na rozwój (siłę wzrostową) pędów dostarczają nam ważne informacje dotyczące wschodzenia roślin w warunkach uprawy ekologicznej. Oprócz tego ziarno siewne poddaje się badaniom na zarodniki najważniejszych chorób.

Przy zamówieniach do 15-ego lutego każdego roku jesteśmy w stanie zorganizować w miarę tani zbiorowy transport zamówionych partii ziarna. Zwłaszcza przy mniejszych zamówieniach zredukuje to znacznie koszt transportu. Przy późniejszych zamówieniach (zwłaszcza przy mniejszych ilościach) trzeba się liczyć z większymi kosztami transportu.

Chętnie nawiążemy stałą współpracę z rolnikami ekologicznymi w Polsce. Interesuje nas kontraktacja i zakup zbóż konsumpcyjnych, paszowych i roślin strączkowych. W ramach umowy kontraktacyjnej można otrzymać ziarno siewne w formie zaliczki. W razie zainteresowania proszę o kontakt:

Andrzej Stasiewicz – numer telefonu: 0049/4172/6184, 0049/173/4876046,

numer faksu: 0049/4172/969443, e-mail: info@stasiewicz.de

Öko-Korn-Nord jest jednym z największych w Niemczech Stowarzyszeń Ekologicznych Producentów Zbożowych. Ponad 120 gospodarstw ekologicznych prowadzi wspólną politykę rynkową, kontrolując sprzedaż własnych zbóż i roślin strączkowych. Większość członków Öko-Korn-Nord jest zrzeszona w Stowarzyszeniu Rolnictwa Ekologicznego- **Bioland**.

Stowarzyszenie Öko-Korn-Nord zostało założone w 1991 roku, założycielami byli dostawcy **Bohlsener Mühle** – jednego z najstarszych zakładów przetwórstwa zbożowego i piekarnictwa ekologicznego w północnych Niemczech. Öko-Korn-Nord jest obecnie jednym z największych w Niemczech producentów i dostawców nasion z – **Bioland** (certyfikacja Bioland).

Wymogi współczesnego, międzynarodowego rynku zbóż wymagają prowadzenia działalności handlowej w całej Europie; od 2006 roku Öko-Korn-Nord jest również aktywny na rynku polskim.

W ramach umowy kontraktacyjnej istnieje możliwość otrzymania ziarna siewnego w formie zaliczki, rozliczenie nastąpi po żniwach. Ceny są uzależnione od wielkości i daty zamówienia. Razem z klientem staramy się zorganizować najdogodniejszą formę transportu; zamówione partie można również odebrać osobiście własnym transportem.

Adres naszego magazynu – D-29549 Bad Bevensen, Klein Bünstorfer Straße 22,
Tel: (0049 5821) 967800, Fax: (0049 5821) 977885.

Jeżeli jesteście Państwo zainteresowani współpracą, to chętnie prześlemy dalsze informacje i wzory umów – najszybciej funkcjonuje poczta elektroniczna – **info@stasiewicz.de**

**Stowarzyszenie
Öko-Korn Nord
Wulfsoder Weg 5
D-21386 Betzendorf
Tel: (0049 4138) 5106-0
Fax: (0049 4138) 5106-20
Email: info@oeko-korn-nord.de
www.oeko-korn-nord.de**

**Kontakt :
Andrzej Stasiewicz
Oldendorfer Weg 13
D-21388 Rolfsen
Tel: (0049 4172) 6184
(0049 173) 4876046
Fax: (0049 4172) 969443
Email: info@stasiewicz.de**

Z życzeniami udanych zbiorów
Stowarzyszenie Öko-Korn-Nord
Hans-Joachim von Klitzing Folkert Höfer
Dyrektor) (Specjalista d.s. nasiennictwa

Odmiany pszenicy dla siewu wiosennego 2008

Pszenica jara

Przy doborze odmian należy szczególnie zwrócić uwagę na końcowe przeznaczenie i potencjalne walory rynkowe pszenicy. Osiągnięcie wysokiej jakości chlebowej pszenicy jest w warunkach uprawy ekologicznej prawdziwym wyzwaniem. Oprócz doboru odmiany ważną rolę odgrywa miejsce w płodozmianie, przedplony, zaopatrzenie w azot, gleba, odległość między rzędami, termin żniw. Wszystkie przez nas proponowane odmiany jare nadają się do uprawy pszenicy konsumpcyjnej.

Dla gospodarstw, które na posiadanych glebach nie mogą uzyskać odpowiedniej jakości chlebowej, interesujące będą odmiany gwarantujące stabilne, wysokie plonowanie, rekompensujące niższą jakość konsumpcyjną. Dla gospodarstw w okresie przestawiania istnieje wyłącznie możliwość produkcji zboża paszowego.

Termin siewu: od końca lutego do połowy kwietnia (zaleca się siałć możliwie wcześnie i do końca marca) odmiany zmienne można wysiewać już od listopada.

Ilość wysiewu: od 380 do 420 nasion/m², przy pszenicy zmiennej w zależności od czasu i warunków wysiewu do 500 nasion/m²

Głębokość siewu: od 2 do 4 cm

Thasos (Strube) Elitarna odmiana pszenicy sprawdzająca się od wielu lat w warunkach upraw ekologicznych, niewylegająca, o kłosach odpornych na choroby. Popularna odmiana pszenicy zmiennej, charakteryzująca się dużą tolerancją czasu wysiewu i wysoką odpornością na niskie temperatury.

Triso (DSV) Stabilnie i wysoko plonująca odmiana E o bardzo dobrej jakości chlebowej ziarna. Średniosłoma, szybkie zakrzewienie, dobra zdrowotność liści i kłosów za wyjątkiem słabszej odporności na rdzę żółtą. Z tego powodu nie zaleca się wysiewania na stanowiskach o dużej wilgotności gleby.

Epos (Schweiger) Niewylegająca, średniosłoma i dobrze krzewiąca się odmiana E. Dobre parametry jakościowe. Z powodu nieco mniejszych ziaren nadaje się bardziej na lepsze gleby pszeniczne. Sprawdzona również jako pszenica zmienna, dobra zdrowotność liści i kłosów.

Granny (Schweiger) Nowa, stosunkowo wczesna odmiana A, średniosłoma, oścista. Wysoka odporność na choroby, stabilne, wysokie plonowanie. W pierwszej kolejności zalecana do uprawy pszenicy paszowej. Nadaje się na słabe i suche gleby pszeniczne. Sprawdzona również jako pszenica zmienna, z powodu ościstości nie lubiana przez dziki.

KĄCIK OGRODNICZY

Wiesława Juskiewicz

DNI WYSIEWU NASION MAJĄ DECYDUJĄCE ZNACZENIE DLA ROLNIKA

Oddziaływania planet, obszarów zodiakalnych i innych czynników spoza Ziemi, zgodnie z kalendarzem biodynamicznym „Dni siewu”, ma decydujące znaczenie dla rolników i ogrodników. Najlepiej na roślinę oddziałuje moment, kiedy nasiona umieszczane są w ziemi. Aby wiedzieć jaki jest najkorzystniejszy okres wysiewu, musimy zastanowić się, jaką część rośliny chcemy zbierać. Wyróżnia się cztery grupy roślin: rośliny korzeniowe, rośliny kwiatowe, rośliny liściowe i rośliny owocowe. Wysiew roślin korzeniowych zaleca się przeprowadzać w dniach korzenia, liściowych w dniach liścia itd.

Rośliny wysiewane w dniach korzenia

Do roślin, których „owocem” jest korzeń, należą między innymi takie rośliny, jak: seler korzeniowy, brukiew, marchew, pasternak, rzodkiewka i rzodkiew, burak ćwikłowy, burak cukrowy i pastewny, skorzonera, pietruszka korzeniowa, ziemniak cebula czy czosnek. Najwyższe plony i najlepszą trwałość tych warzyw otrzymujemy wtedy, gdy wysiewamy je w dniach korzenia.

Rośliny wysiewane w dniach liścia

Do tej grupy należy większość roślin kapustnych oraz kalarepa i kalafior, ale nie brokuł (roślina kwiatowa). Zaliczamy tu także różne gatunki sałat, roszpukę, endywię, cykorię, szpinak, szparagi, koper włoski i trawę, a także pietruszkę i zioła liściowe, które nie zawierają olejków eterycznych.

Rośliny wysiewane w dniu owocu

Do tej grupy należą wszystkie rośliny, które owocują w obrębie nasion, takie jak: groch, fasola, soczewica, soja, kukurydza, pomidor i papryka, wszystkie gatunki dyni, także cukinia, ogórek oraz wszystkie gatunki zbóż jarych i ozimych.

Rośliny wysiewane w dniach kwiatu

Do roślin kwiatowych należą kwiaty ozdobne, kwiaty cebulowe, brokuły, wiele roślin leczniczych i rośliny służące do produkcji preparatów biodynamicznych kompostowych: (mniszek lekarski, rumianek, waleriana, pokrzywa, krwawnik). Nie tylko wysiew, ale również pielęgnacja tych roślin, powinna odbywać się w dniach kwiatu.

Aby uzyskać **dobry materiał siewny** ważne jest nie tylko to, żeby w ogóle zebrać nasiona. Decydujące znaczenie ma ich jakość. Nasiona muszą umożliwić roślinie zdrowy wzrost bez grzybowego nalotu. Ponadto roślina powinna dojść do fazy tworzenia owocu i nasion. W przypadku, gdy nie chcemy zbierać nasion, nasze rośliny użytkowe często przed wytworzeniem nasion wykształcają kompletny organ roślinny, nadający się do spożycia.

Wiele warzyw kapustnych, a także korzeniowych, takich jak marchew, buraki ćwikłowe i pastewne, przechowuje się zimą w magazynach po to, aby w następnym roku, otrzymać z nich nasiona. Wiosną rośliny te, powinno się posadzić i pielęgnować w dniach owocu i owocu/nasion. Nasiona zbiera się jednak w dniach, które powinny odpowiadać części owocującej w następnym roku, np. w przypadku marchwi, są to dni korzenia. Jeśli burak, seler

lub brukiew w pierwszym roku uprawy przerosną, wówczas również nasiona z tych przerośniętych w pierwszym roku roślin, nie rozwiną w przyszłym roku dobrego korzenia.

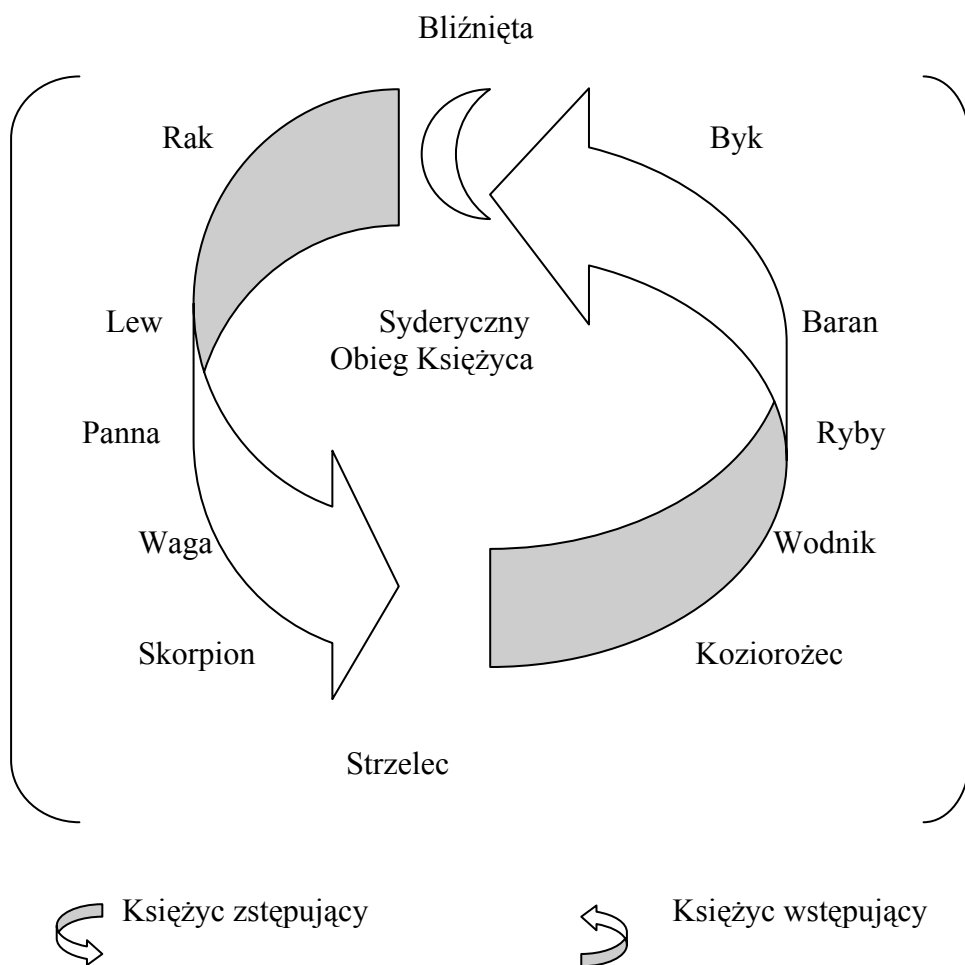
Jeśli rośliny owocowe, takie jak np. ogórek czy pomidor, mają być uprawiane na nasiona, zaleca się wysiew w dniach oddziaływania wpływów Lwa, a więc w dniach owocu/nasion. Dalsze prace pielęgnacyjne mogą odbywać się w dniach owocu lub owocu/nasion. Zbiór przeprowadza się w dniach owocu/nasion (impuls Lwa). Jeśli nie jest możliwe wykonanie wysiewu w dniach korzystnych dla danej rośliny, wówczas konieczne należy zwrócić uwagę na to, żeby prace spulchniające przeprowadzić w dniach korzystnych. Dzięki temu negatywny impuls kosmiczny dnia wysiewu ulegnie osłabieniu.

Sadzenie roślin

O przesadzaniu roślin mówimy wówczas, gdy przenosimy je z jednego stanowiska na inne. Najkorzystniejszym do przesadzania jest okres zstępującego Księżycy (nie należy mylić tego ze zmniejszającym się Księżycem).

Czym jest okres zstępującego księżycy? W ciągu około 27 dni, Księżyc jeden raz obiega Ziemię. Od najniższego punktu /w regionie Strzelca/ do najwyższego punktu /w regionie Bliźniat/, mamy Księżyc wstępujący, od najwyższego do najniższego zstępujący.

Podczas okresu zstępowania Księżycy, Ziemia wykonuje wdech i wtedy siły oraz soki koncentrują się w dolnej części rośliny. Dochodzi do lepszego i silniejszego wzrostu korzenia, co po przesadzeniu rośliny jest zaletą. Podczas okresu wstępowania Księżycy, Ziemia wykonuje wydech, dlatego siły koncentrują się w górnych organach rośliny.

KĄCIK EKOLOGICZNY

Roman Świątek

ENERGETYKA ODNAWIALNA-CZYLI POWINNOŚCI WŁOŚCIAN WZGLĘDEM SPRAWIANIA OPAŁU UŻYTECZNEGO DOMOWI SWEMU

Wstęp

W ostatnich latach w krajach UE, a także w Polsce wiele się mówi o zmianach klimatycznych, zrównoważonym rozwoju oraz energetyce odnawialnej. W różnych mediach, wielu dyskusjach, szkoleniach, promocjach zwraca się uwagę na konieczność zastępowania paliw tradycyjnych (węgiel, ropa naftowa, gaz ziemny) także odnawialnymi źródłami energii do których należy energia słońca, wiatru, wody, z odpadów komunalnych z biotanolu i biodisla, a także energia uzyskiwana z biomasy (z roślin).

Nawet zalecenia UE zobowiązują swoje kraje do 12% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii do 2010 roku. Polska stale negocjuje ten zapis - bo nie ma szans na jego realizację.

Jako rolnik (gospodarz) z płn. wielkopolski chciałbym zabrać głos w sprawie używania biomasy w energetyce- niestety chyba głos krytyczny , ale taki już jestem- może dlatego, że rolnik ekologiczny.

BIOMASA- dobry nośnik energii?

Energetyczne wykorzystanie energii zwartej w biomase a głównie drewno i jego odpady były i są wykorzystywane głównie do ogrzewania od zarania. W dobie komputerów, masowej komunikacji i „kosmicznych technologii” na wielu wsiach (nie tylko w Polsce) podstawowym paliwem energetycznym jest drewno i jego odpady (trociny, zrębki). Od kilku lat renesans przeżywają wszelkiego rodzaju kominki w tym bardzo nowoczesne i technologiczne dopracowanie.

Niestety z dobrodziejstwa „taniego paliwa drewnianego” mogą korzystać jedynie mieszkańcy wsi, domków jednorodzinnych i małych osiedli gdzie lokalne kotłownie mają możliwość ich spalania.

Ogólnie „biomasę” charakteryzuje mała zawartość części niepalnych oraz mała zawartość azotu i siarki, co ogranicza emisję tlenków tych pierwiastków w porównaniu ze spalaniem paliw kopalnych. Trzeba też uzmysłowić sobie, że emisja CO₂ wynikająca ze spalania biomasy jest równoważna przez akumulację węgla w roślinach odrastających w miejscach jej pozyskiwania, stąd emisja netto CO₂ ze spalania biopaliw jest zerowa!
Popiół z biomasy może bez szkody więc z zyskiem wrócić do gleby!

Niepokojące są jednak ostatnio próby zastępowania naturalnych źródeł przyjętych do stosowania przez ludność - także biomasa, do której zaliczano uprawy wierzby wiciowej (krzaczastej), topoli, mozgi trzcinowatej, słonecznika bulwiastego czy obcych gatunków miskata olbrzymiego, ślazuwa pensylwańskiego i kilku innych.

I nie byłoby w tym działaniu nic zdroźnego gdyby nie proponowano rolnikom uprawy roślin energetycznych na stosunkowo dobrych glebach na których z powodzeniem można produkować żywność, lub paszę dla zwierząt, i gdyby nie zachęcano do spalania słomy i siana, a co najgorsze spalania zboża (głównie owsa) i nazywaniem tego „procederu” „zbożami energetycznymi”.

Zboża energetyczne - chleb życia

Przemawianie do rolników słowami źle pojętej ekonomii, gdy podaje się bardzo niskie koszty energetyczne w porównaniu z innymi dla wytworzenia określonej ilości energii:

-paliwo standardowe węgiel 100 zł

-paliwo standardowe gaz ziemny 111zł

-paliwo standardowe ropa naftowa 163zł

-ze słomy zbożowej, siana 26zł

-z wikliny krzewiastej 37zł

-z miał węglowego 52zł

-z owsa 30zł

bardzo zniekształcają świadomość niektórych ludzi tym bardziej, że UE przewiduje atrakcyjne dotowanie uprawy zbóż wikliny i innych roślin energetycznych.

W opinii wielu mieszkańców wsi spalanie ziarna zbóż jest grzechem. Jednak w wielu krajach - szczególnie skandynawskich rozpowszechnia się instalacje do spalania ziarna nazywając je „ekonomią przyszłości”. Niektórzy oczekują wręcz zwyczajki opłacalności palenia ziarna po wejściu na rynek tanich zbóż ze wschodu

Ponadto stałe zmniejszanie zasobów materii organicznej w glebie przy spalaniu np. słomy prowadzi do zmniejszenia jej barier ochronnych, obniża żywność, a w konsekwencji spadają plony i ich jakości, co można ogólnikowo nazwać „umieraniem ziemi” (wg Poradnik Gospodarski Poznań 4/2004).

W tym miejscu jakikolwiek komentarz jest zbyteczny lecz zacytowania domaga się fragment wiersza Cypriana Kamila Norwida z 1851r

„(...) Tak jak ziarno zasiane
w bruzdy w groby orane,
co odrasta znów kłosem
aż kłos z wolna mężnieje
i odrasta aż włosem
i siwieje, blednieje
i człek jakiś kłos ścina
i cepem go biczuje,

bo to Boża spuścizna
i to Bóg nam sprawuje
Bo On myśli o chlebie
Dla wszystkich prócz Siebie”

Tak... sponiewieranie chleba staje się dzisiaj powszechne, a tylko niewielu stara się przerwać to obrzędowe świętowanie, które najpełniej wyraził słynny polski malarz Jerzy Duda-Gracz w swojej „Golgotcie Jasnogórskiej” szczególnie w zobrazowaniu stacji V gdzie sam sportretowany jako Cyrenejczyk dźwiga CHLEB ŻYCIA.

Wierzbę energetyczną- czyli powinności włościan.

Polska wierzbę - ozdoba wiejskiego krajobrazu niestety znika coraz częściej z naszych dróg, rowów i miedz ze względu na powierzchnię areału upraw i ich mechanizację, a także bezmyślność.

W dawnych czasach (nawet 250 lat temu) nie wysadzano wikliny na cele energetyczne lecz koszykarskie, a opał uzyskiwano regularnie z rosochatych wierzb białych (*salix alba*), które od wieków stanowią także tło malarskich pejzaży, ochronę pól upranych przed wietrznym wysuszeniem, miejsca lęgów i życia licznych ptaków oraz miododajne pożytki pszczół. To pionier nowoczesnego rolnictwa w Wielkopolsce w XIX w. gen. Dezydery Chłapowski pisał w swojej Turwi: „Kraj nasz płaski i jest pozbawiony pięknych widoków - starajmy się to wynagrodzić, ozdabiając go roślinnością”.

Jeszcze wcześniej, bo w 1787 w Warszawie, nakładem i drukiem Michała Groella, księgarza nadwornego Jego Królewskiej Mości króla Stanisława, księżna Anna z Sapiechów Jabłonowska (wspierała znanego ekologa ks. Krzysztofa Klucka z Ciechanowa) wydała „Ustawy powszechne dla dóbr moich rządów”.

W ustawach tych w rozdziale XX „Placę młodzieńskie” zarządziła prawdziwie dziś by można powiedzieć „w duchu zrównoważonego rozwoju” napomnienie dla młodych włościan wchodzących w dorosłość.

Cytuję tekst w oryginale:

„Każdy włościanin odtąd żeniący się, po dziesięć wierzb albo fruktowych (owocowych) drzew posadzić powinien będzie, bądź młodzian lub wdowiec, na placach zowiących się młodzieńskich, do których drzew zawsze sam ten, co posadzi, mieć będzie prawo ażeby z nich płotów żywych mógł mieć łatwość reperacyi i w czasie opału, albo też frukta tak pożyteczne domowi”

Ta sama książka w rozdziale XIII „o ustawie ogrodników wiejskich” zalecała: „...Dozor zasadzania żywych płotów przed domem gospodarza każdego, do powinności należeć będzie ogrodnikom, którzy zimą zalecić mają przygotowanie kołów wierzbowych...”

Tak więc staropolska tradycja od wieków zapewne wykorzystywała ogromnie odporną i mało wymagającą wierzbę białą na cele energetyczne czyli opału.

Ze swej strony na zakończenie tej „ekologicznej rozprawki” dopowiem, że przed oczami moimi układa mi się widok mojej śp. Prababci Marii, która w wieku 94 lat małym toporkiem rąbała witki wierzbowe na opał, który był wówczas podstawą opalania w kuchni, a smak chleba był wówczas niepowtarzalny, a działo się to tylko 50 lat temu.

PS.

Niedawno wróciłem z odwiedzin u moich słowackich przyjaciół mieszkających w okolicy Nitry. I tam spotkałem, o dziwo, dziadka Janka, który wszystkie gałązki z cięcia sanitarnego swojego sadu miał porąbane, powiązane w pęczki i przygotowane do opalania w kuchni.

BIEŻĄCY SERWIS INFORMACYJNO-REKLAMOWY

Uwaga rolnicy!

Wszyscy chętni do przedstawiania swoich gospodarstw na zgodność z kryteriami Demeter w roku 2008, zobowiązani są do wypełnienia jak najszybciej - obowiązującą dokumentację (PLOT LIST i SCHLAGLISTE). Druki zamieszczone są w niniejszym biuletynie. Wersja elektroniczna dwujęzyczna - do pobrania na stronie internetowej www.demeter.org.pl w linku; Pliki do pobrania.

NOWE Rozporządzenie w sprawie ekologicznej produkcji żywności (834/2007), można znaleźć na stronie www.minrol.gov.pl

Od 1 stycznia 2008 roku zwierzęta roślinożerne w gospodarstwie ekologicznym, muszą być żywione wyłącznie paszami ekologicznymi (z własnego gospodarstwa lub z zakupu w innym gospodarstwie ekologicznym). Skarmianie pasz konwencjonalnych – w przypadku zwierząt roślinożernych – jest od 1.01.2008 niedozwolone.

Inne gatunki zwierząt, w tym drób, w okresie 1.01.2007-31.12.2009, mogą otrzymywać konwencjonalne materiały paszowe w ilości do 10% rocznie, w przeliczeniu na suchą masę. W okresie 1.01.2010 –31.12.2011, dozwolony udział pasz konwencjonalnych dla innych gatunków zwierząt niż roślinożerne, będzie ograniczony do 5%.

Podstawa prawna: rozporządzenie 2092/91 – zał. I. B.4.8

- pełny tekst na www.minrol.gov.pl

TO WARTO WIEDZIEĆ

KE-GMO- ziemniak modyfikowany

Informacyjna Agencja Radiowa (IAR) | 19-02-2008 09:53

Nie ma decyzji unijnych rządów w sprawie możliwości żywienia zwierząt hodowlanych paszą z dodatkiem ziemniaków modyfikowanych genetycznie.

Wczoraj, ministrowie rolnictwa 27 państw nie zaakceptowali propozycji stosowania GMO przy uprawie ziemniaków. Głosów zabrakło zarówno zwolennikom, jak i przeciwnikom GMO, w tej ostatniej grupie była Polska. Oznacza to, że

sprawa wróciła do Komisji Europejskiej. A ta jest podzielona. Z nieoficjalnych informacji wynika, że jest grupa urzędników, którzy są przeciwni stosowaniu ziemniaków genetycznie modyfikowanych. Epidemiolodzy przestrzegają, że spożywanie produktów modyfikowanych genetycznie może być rakotwórcze i powodować alergie, może też uodparniać na antybiotyki. Przed uprawami modyfikowanymi genetycznie przestrzegają też ekolodzy. Podkreślają, że zmniejszają one bioróżnorodność i będą zanieczyszczać środowisko. Zarówno Światowa Organizacja Zdrowia, jak i Europejska Agencja do spraw Leków zakwestionowały pozytywną opinię zmodyfikowanego genetycznie ziemniaka, wydaną przez Europejski Urząd do spraw Bezpieczeństwa Żywności. Dowodzą, że gen ARMG wbudowany w ziemniaka wpływa na antybiotyki stosowane w leczeniu ludzi i zwierząt. iar/Mytko/B.Płomecka/ab

<http://www.polskieradio.pl/iar/gospodarka/artyku3264635.html>

Reklama w Biuletynie!

Wszystkich producentów, rolników ekologicznych i biodynamicznych, sprzedawców, importerów oraz hurtowników zapraszamy do współpracy reklamowej. Za pośrednictwem Biuletynu o Państwa produktach i usługach dowiedzieć się mogą kolejne osoby.

Zamieszczamy także ogłoszenia od rolników zajmujących się sprzedażą bezpośrednią. Szczegółowe informacje oraz oferta dostępne pod adresem emailowym: demeterpolska@vp.pl

Szanowni Państwo!

Poszukuję paszy ekologicznej dla moich kóz w ilości 7 ton co 4-5 tygodni. Gospodarstwo znajduje się 15 min od przejścia granicznego w Osinowie Dolnym – w Hohenwutzen.

Proszę o kontakt;

Agnieszka Bollmann

Bollmann&Partner Frankfurt Oder Poznan

Gubener Str. 30-31

15230 Frankfurt (Oder)

Fon:+49 335 38 71 243

Fax:+49 335 38 71 244

Kom. +48 608 01 61 51

azb@bollmannundpartner.de

www.bollmannundpartner.de

Szwajcarska Fundacja Creanatira (www.creanatira.ch) chce wspierać hodowców starych ras byłą na obszarach chronionych w Polsce. Czy zainteresowało to Państwa?, jeśli tak, to prosimy o kontakt z Jakubem Gantenem, tel. +49 3343272214, kom; +49 177 722 14 00

FIRMA:

P.G.O. ZIELONY DOM

ul. Bydgoska 83

78-600 WAŁCZ

tel. 067 287 13 06 fax 067 387 12 68

kom. 0502 123 502 lub 0509 495 093

ORAZ:

PRP Polska Sp. z o.o. , ul. Koszykowa 54, 00-675 Warszawa

ZAPRASZAJĄ DO ZAKUPU NAWOZÓW **EKOLOGICZNYCH**

PRP®SOL (granulat) i PRP®EBV (płynny roztwór) komplementarnie oddziałują na system gleba - roślina

PRP®SOL istotnie poprawia parametry żyzności gleby za pośrednictwem stymulacji jej aktywności biologicznej. Niezależnie od systemu uprawy (uprawa pełna czy uproszczona)

PRP®SOL jest szczególnie prosty w użyciu i w każdym przypadku przynosi pozytywne efekty. Jego działanie znacznie poprawia stan gleby oraz ułatwia rolnikowi osiągnięcie sukcesu w uprawie roślin.

PRP®SOL może być stosowany pod każdą uprawę (**z wyjątkiem upraw kwaśnolubnych**) i na każdych glebach. Stosując **PRP®SOL** rolnik może zrezygnować ze stosowania potasu, fosforu oraz wapnowania. **PRP®EBV** w sposób optymalny łagodzi skutki okresów krytycznych występujących w cyklu rozwoju rośliny. Różne stresy (fizjologiczne, siedliskowe, pestycydy, atmosferyczne), na które narażona jest roślina, za każdym razem ograniczają jej potencjał produkcyjny. Stosowanie **PRP®EBV** maksymalnie zmniejsza konsekwencje tych stresów (redukuje stratę plonu) i sprzyja podnoszeniu efektywności upraw polowych, roślin przemysłowych, sadów i warzyw. Dzięki stymulacji reakcji enzymatycznych, oddziaływaniu na kompleks chlorofilowy, "kumulowanie energii" i optymalizację funkcjonowania tkanek roślinnych **PRP®EBV** przynosi takie korzyści jak:

- intensyfikację funkcjonowania kompleksu chlorofilowego,
- zwiększenie żywotności i zdrowotności,
- polepszenie ukorzeniania,
- zwiększenie odporność na stresy,
- wywołanie tzw. efektu „gojącego”,
- wyrównanie łanu,
- plonowanie i opłacalność.

ZAPRASZAMY DO ZAKUPU NAWOZÓW **EKOLOGICZNYCH**